

Karel IV. – pracovní list

Karel IV. vyhrál suverénně anketu Největší Čech. Jaký vlastně byl člověk? Co o něm vypovídají dobová zobrazení? Prozkoumej následující zdroje 1–3. Na konci budeš mít za úkol doplnit na základě tebou zjištěných informací text turistického průvodce.

Úkol 1

Napiš, co nám vypovídá následující pramen (zdroj 1) o osobě Karla IV., jeho duševním životě nebo fyzickém vzhledu. Do tabulky napiš odpovědi (napiš vše, co jsi zjistil/a). V prvním sloupci můžeš využít analýzu zdroje i své dřívější znalosti – ale jen v případě, že pro ně najdeš oporu v nabízeném historickém prameni.

Jaký byl Karel IV.? (interpretace)	Podle čeho z pramenů můžeme usuzovat? (analýza)

Zdroj 1: Odborný článek z časopisu Vesmír

„Dva a půl roku po založení pražské univerzity se Karel IV. ocitl na samém prahu mezi životem a smrtí. Historické zmínky o tomto mezníku jeho života jsou kusé a rozporuplné, jako by něco zamlčovaly. Antropologicko-lékařský průzkum Karlových pozůstatků, který probíhal koncem sedmdesátých let, přinesl zajímavé poznatky, jasnější představu o jeho vzhledu a jeho zdravotních problémech. Karla postihlo prudké ochrnutí všech čtyř končetin – quadruparéza. Tato událost vzbouřila celou Evropu, protože král měl života namále. Jak lze skloubit nejasnosti či mlčení kronikářů o tak vážné Karlově chorobě? Nabízí se přijatelné vysvětlení. Fámy o otravě měly pravděpodobně zakrýt skutečnou příčinu – utrpěný těžký úraz. Karel byl totiž tři roky předtím (r. 1347) papežem písemně pokárán za to, že vyhledává souboje a že se nechová přiměřeně své důstojnosti. Je proto možné, že Karel sám i jeho věrní chtěli úraz při turnaji nebo při jiné „nedůstojné“ akci utajit. K této době se váže i trvalá deformace páteře, kterou dokládají historické popisy a dobová vyobrazení. Z kosterních pozůstatků je zřejmé, že císařova postava zůstala přihrbená, se zakulacenými zády, s hlavou předkloněnou dopředu a ukloněnou k levé straně.“

Úkol 2

Napiš, co nám vypovídá následující pramen (zdroj 2) o osobě Karla IV., jeho duševním životě nebo fyzickém vzhledu. Do tabulky napiš odpovědi (napiš vše, co jsi zjistil/a). V prvním sloupci můžeš využít analýzu zdroje i své dřívější znalosti – ale jen v případě, že pro ně najdeš oporu v nabízeném historickém prameni.

Jaký byl Karel IV.? (interpretace)	Podle čeho z pramenů můžeme usuzovat? (analýza)

Zdroj 2

Ostatková scéna na stěně věžního kostela Panny Marie, Karlštejn, na jejíž tvorbu panovník sám dohlížel, před rokem 1360.

Úkol 3

Napiš, co nám vypovídá následující pramen (zdroj 3) o osobě Karla IV., jeho duševním životě nebo fyzickém vzhledu. Do tabulky napiš odpovědi (napiš vše, co jsi zjistil/a). V prvním sloupci můžeš využít analýzu zdroje i své dřívější znalosti – ale jen v případě, že pro ně najdeš oporu v nabízeném historickém prameni.

Jaký byl Karel IV.? (interpretace)	Podle čeho z pramenů můžeme usuzovat? (analýza)

Zdroj 3:

Karel IV. a jeho syn Václav na votivním obraze, zhotoveném na pokyn pražského arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi, 1371.

Úkol 4

Není snadné vystihnout dostatečně věrohodně význam Karla IV. jako historické osobnosti. Přečti si úryvek z turistického portálu (zdroj 4). Některé informace se shodují s výstupy tvé analýzy pramenů v předchozích úkolech, některé informace ale v úryvku buď chybí, nebo se mohou lišit od závěrů, které jsi zatím udělal/a. Využij zjištěné informace a doplň úryvek z průvodce tak, aby obsahoval věrohodnější obraz Karla IV.

Zdroj 4: Úryvek z turistického průvodce

„Dnes je Karel IV. vnímán zejména jako schopný zakladatel a budovatel, jehož stavitelské úsilí se projevilo na mnoha místech. Velkou péči a značné částky věnoval na stavbu kostelů a klášterů, které nechal nákladně umělecky zdobit. Ovšem nejvýznamnějším počinem bylo založení Nového Města pražského v roce 1348. Současně s ním chtěl král vytvořit z Prahy nový Jeruzalém. Rozsah, rychlost i kvalita zástavby vyvolává respekt a úctu i na začátku 21. století. (...) Nesmírně inteligentní, energický a cílevědomý panovník byl zřejmě z hlediska dobové módy pohledným a přitažlivým mužem s výškou asi 175 cm. Nebyl žádným asketou ani samotářem. Dbal na své výlučné postavení a respekt, všemožně podporoval svůj dobrý obraz v dobovém kontextu.“

Informace, které chci doplnit

(každou informaci označ číslem a do textu úryvku z turistického průvodce označ, kam bys dané číslo vložil/a)

Zdroje

Zdroj 1: Emanuel Vlček: Pádem vzhůru. Vesmír 4/1998 (upraveno). Dostupné z <https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/1998/cislo-4/padem-vzhuru.html> [cit. 28.10.2020].

Zdroj 2: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karel_IV.,_3._ostatkov%C3%A1_sc%C3%A9na_\(vpravo\),_Karl%C5%A1tejn,_kaple_svat%C3%A9_Kate%C5%99iny.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karel_IV.,_3._ostatkov%C3%A1_sc%C3%A9na_(vpravo),_Karl%C5%A1tejn,_kaple_svat%C3%A9_Kate%C5%99iny.jpg) [cit. 28.10.2020].

Zdroj 3: https://cs.wikipedia.org/wiki/Votivn%C3%AD_obraz_Jana_O%C4%8Dka_z_Vla%C5%A1mi#/media/Soubor:Anonym_-_Votive_Painting_of_Archbishop_Jan_O%C4%8Dko_of_Vla%C5%A1im_-_Google_Art_Project.jpg [cit. 28.10.2020].

Zdroj 4: Karel IV. – největší Čech (*Prague City Tourism*). Dostupné z <https://www.prague.eu/cs/prectete-si/karel-iv.-nejvetsi-cech-12035> [cit. 28.10.2020]

